7/438224 -3-

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.11.00.00/ 320-1654
KONU : Yazılı Sözlü Önergesi

22 HAZİRAN 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 04.06.2001 tarih ve 10785 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda yer alan İçel Milletvekili Turhan GÜVEN'e ait 7/4382-10661 Esas No'lu yazılı soru önergesi Çalışma Genel Müdürlüğü,Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü'nce incelenmiştir.

Bilindiği gibi, her türlü işçi, gemiadamı ve gazeteciler ile tarım ve orman işçilerinin ücretlerinin asgari hadleri, Bakanlığımızca 1475 sayılı İş Kanunu'nun 33. ve Geçici 4. maddeleri gereğince oluşturulan Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile Asgari Ücret Yönetmeliği'nde belirtilen ilke ve esaslara göre en geç iki yılda bir belirlenmektedir.

Asgari ücret, kamu düzeni ile ilgili olup, işçilere Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nca belirlenen asgari ücretin altında bir ücretin ödenmesi yasal olarak mümkün değildir.

Asgari ücretin üzerindeki ücret ve sosyal haklar ise, işçi ve işveren arasında akdedilen hizmet akidleri ve taraflar arasında bağıtlanan toplu iş sözleşmeleri ile serbestçe belirlenebilmektedir.

Asgari ücret, brüt olarak tespit edilmekte ve yasal kesintiler (sigorta primi, gelir vergisi, damga vergisi v.b.) yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 33. ve Geçici 4. maddeleri gereğince, her türlü işçi, gemi adamı ve gazeteciler ile tarım ve orman işçilerinin asgari ücretleri Asgari Ücret Tespit Komisyonlarınca;

a) 16 yaşını doldurmuş işçiler için: 01/01/2001-30/06/2001 tarihleri arasında günlük 4.665.000.-TL., aylık 139.950.000.-TL., 01/07/2001-31/12/2001 tarihleri arasında günlük 4.898.250.-TL, aylık 146.947.500.-TL,

b) 16 yaşından küçük işçiler için: 01/01/2001-30/06/2001 tarihleri arasında günlük 3.965.250.-TL., aylık 118.957.500.-TL., 01/07/2001-31/12/2001 tarihleri arasında günlük 4.164.000.-TL., aylık 124.920.000.-TL.,

olarak belirlenmişti.

Diğer yandan, işçilere iş güvencesi sağlamayı ve tarım ve orman işçilerini kanun kapsamına almayı amaçlayan "İş Kanunu ile Sendikalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" 28/05/2001 tarih ve 14759 sayılı yazı ile Başbakanlığa sunulmuştur.

Bilindiği gibi, 08.09.1999 tarihinden önce, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78. maddesi gereğince alınacak sigorta primi ile verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan sigorta primine esas günlük kazanç alt ve üst sınırları, 506 sayılı Kanuna ekli gösterge tablosundaki en düşük ve en yüksek göstergenin memur katsayısı ile çarpımının otuzda biri olarak tespit edilmekte idi.

7/4382 25-4-

506 sayılı Kanunun 78. maddesini 08.09.1999 tarihinden itibaren değiştiren 4447 sayılı Kanunla, söz konusu gösterge ve katsayı sisteminden vazgeçilmiş ve günlük kazanç alt sınırının kentsel yerler tüketici fiyat indeksindeki artış oranı ve gayri safi yurtiçi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar artırılarak belirleneceği, üst sınırın, alt sınırın üç katı olduğu, üst sınırı, alt sınırın beş katına kadar yükseltmeye, Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

31.05.2000 tarih ve 4571 sayılı Kanunla 01.04.2000 ile 31.03.2001 tarihleri arasında uygulanacak olan sigorta primine esas kazanç alt sınırının 5.000.000.-TL. olarak uygulanması öngörülmüştür. Ayrıca aynı Kanunla 01.04.2001 ile 31.03.2002 tarihleri arasında uygulanacak olan sigorta primine esas kazanç alt sınırının belirlenmesine Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

01.08.2001 tarihinden geçerli olmak üzere de 18.07.2000 tarih ve 2000/973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile sigorta primine esas kazanç üst sınırı, alt sınırın 4 katına yükseltilmiştir.

Söz konusu artışların bir önceki yıla göre % olarak değerlendirilmesi sonucunda sigorta primine esas kazanç alt sınırı bir önceki yıla göre % 40, sigorta primine esas kazanç üst sınırı ise % 75 artırılmıştır.

Sigorta primine esas kazanç alt sınırının 210.000.000.-TL, üst sınırında 1.050.000.000.-TL'ye yükseltilmesi sonucunda işgücü maliyeti, asgari ücretli bir sigortalı için % 13.3, aylık kazancı 1.050.000.000,-TL olan sigortalı için ise % 8,9 oranında artmış olup, aylık brüt kazancı 210.000.000,-TL ile 600.000.000,-TL arasındaki sigortalılar için ise işgücü maliyetinde herhangi bir artış olmamıştır.

Öte yandan Sosyal Sigortalar Kurumunun amacı ve işlevi, ülkemiz çalışanlarının büyük bir bölümünün sosyal güvenliklerini sağlamaktır. Sosyal güvenliğin sağlanması ise her şeyden önce bir finans sorunudur. SSK Başkanlığı'nın en önemli finans kaynağı da sigorta primleridir.

Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı; İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarında nüfusumuzun büyük bir bölümüne (çalışanlar, emekliler ile onların eş ve çocuklarıyla birlikte yaklaşık 36 milyon yani Türkiye nüfusunun % 56'sı) hizmet götürmeye çalışmaktadır. Özellikle sağlık hizmetlerinin pahalı olması gözönüne alındığında, SSK Başkanlığı'nın aktüeryal dengesinin bozulmaması için, prim kaybının önlenmesi amacıyla yapılan yasal düzenleme sonucunda, sigorta primine esas kazanç sınırlarının yükseltilmesi zorunlu olmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yaşar OKUYAN
Bakan